DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.150](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.150)

УДК 330.322

I. М. Даценко,
Національний університет харчових технологій
ORCID: 0000-0002-2491-9885

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТИВАННЯ НА ФОНДОВИХ РИНКАХ

I. Datsenko
National University of Food Technology

PERSPECTIVE FIELDS OF INVESTING ON STOCK MARKETS

Стаття присвячена актуальним питанням інвестування на фондових ринках. Розглянуто американський фондовий ринок з його основними біржами, котрі займають лідируючі позиції в світі фінансів. Звернуто увагу на те, що міжнародна фондова біржа формується за допомогою поєднання в єдину систему фондових ринків багатьох країн. Фондовий ринок забезпечує перенаправлення капіталу з однієї економічної сфери в іншу. А біржа, у свою чергу, надає необхідні умови для нормального функціонування ринку та його відповідної роботи. До головних функцій фондової біржі відносять: посередницьку, індикативну та регулятивну.

Досліджено можливості вкладення коштів для тих інвесторів, які надають перевагу мінімальному рівню ризику, а також переваги роботи з цінними паперами великих надійних компаній з високим рівнем ліквідності та капіталізації, дивіденди за акціями яких виплачуються стабільно, результати діяльності компанії на них не впливають. Придбати або продати такі цінні папери можна в будь-який час. Структуровано вимоги до наведеного виду цінних паперів.

Встановлено, що деякі проекти в певних сферах інвестування розраховані на короткострокову перспективу і швидко приносять дохід, а для інших розробляються довгострокові плани і кошти отримуються через десятки років, а також, що політичні обставини в світі та стрімкий розвиток технологій мають значний вплив на формування інвестиційних трендів. Запропоновано найбільш привабливі напрями вкладення коштів в світі, які останнім часом набувають популярності серед інвесторів. Їх увагу привертає сфера охорони здоров'я та медицини, а саме антивікове лікування та штучний інтелект. Поряд виступає технологічна сфера, яка розвивається швидкими темпами. Ще одна галузь, яка динамічно формується – аерокосмічна. Також порушено питання про актуальність інвестування в аграрний сектор України, тобто вітчизняні ринки мають великі перспективи.

Зазначено, що процес вибору бажаного напрямку інвестування, прийняття рішень та вкладення коштів є досить складним та потребує великий обсяг знань та здатності до аналізу. Але при правильному підході до поставленого завдання можна отримати значні прибутки та примножити власний капітал.

The article is devoted to actual issues of investment in stock markets. Considered the American stock market with its major exchanges, which occupy a leading position in the world of finance. The attention is drawn to the fact that the international stock exchange is formed by combining into a single system of stock markets in many countries. The stock market provides for redirection of capital from one economic sphere to another. And the exchange, in turn, provides the necessary conditions for the normal functioning of the market and its related work. The main functions of the stock exchange include: intermediary, indicative and regulatory.

The possibilities of investing for those investors who prefer the minimum level of risk, as well as the advantages of working with securities of large reliable companies with a high level of liquidity and capitalization, dividends on which shares are paid stable, the results of the company does not affect them. You can buy or sell such securities at any time. Requirements for the above type of securities are structured.

It is established that some projects in certain spheres of investment are designed for the short-term and quickly generate income, while for others long-term plans are developed and funds are obtained over decades, and that the political circumstances in the world and the rapid development of technologies have a significant impact on the formation of investment trends. The most attractive ways of investing in the world, which have recently become popular among investors, are offered. Their attention is attracted by the field of health and medicine, namely anti-aging treatment and artificial intelligence. Along with the advancing technological sphere, which develops at a rapid pace. Another field, which is dynamically formed, is aerospace. Also, the question of the urgency of investing in the agricultural sector of Ukraine is raised, that is, domestic markets have great prospects.

It is noted that the process of choosing the desired direction of investment, decision-making and investment is rather complex and requires a large amount of knowledge and ability to analyze. But with the right approach to the task, you can earn significant profits and increase your equity.

Ключові слова: фондовий ринок; інвестори; цінні папери; фондова біржа; блакитні фішки; інвестиції.

Keywords: stock market; investors; securities; stock exchange; blue chips; investments.

Постановка проблеми. Більшість підприємців та бізнесменів завжди цікавлять питання яку біржу обрати для роботи на фондовому ринку, які інвестиційні проекти принесуть їм дохід, з чого починати свою інвестиційну діяльність. Безліч факторів, таких як нестабільне економічне становище в світі, стрімкий розвиток технологій, рух фінансових потоків кожного дня можуть вплинути на переваги інвестування у ті чи інші фінансові інструменти чи галузі. Деякі сфери втрачають свою актуальність та в майбутньому не принесуть очікуваних доходів. Тому важливо грамотно підходити до аналізу фондового ринку, вибору необхідної та надійної біржі, визначення перспективної сфери інвестування спираючись, на бажаний результат.

Аналіз останніх публікацій. Теоретико-методичні основи та практичні аспекти розвитку фондового ринку перебувають у центрі наукових інтересів багатьох дослідників: Кошового Д., Рекуненка І.І., Савуляк І.М., Шкварчук Л.А. та ін. Дослідженням сучасних тенденцій функціонування світових фондових ринків займалися також численні західні науковці, зокрема Ален Ф., Бернард Р., Бут А., Квінтін М., Левін Р., Хартман П. Проте, фондовий ринок – надзвичайно динамічна сфера і тенденції його розвитку завжди будуть актуальними.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження привабливих галузей для вкладення коштів на фондових ринках відповідно до вимог і запитів інвесторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні інвестором може стати будь-яка особа, яка має грошові кошти для вкладення або можливість купити інші активи з метою отримання прибутку в майбутньому. Робота на фондових ринках, інвестування в цінні папери є найпоширенішим видом, який використовується інвесторами для отримання в подальшому вигоди.

Фондовий ринок забезпечує перенаправлення капіталу з одного економічного сектора в інший. А біржа, у свою чергу, створює необхідні умови для нормального функціонування ринку та його відповідної роботи.

До головних функцій фондової біржі відносять:

1. посередницьку – зведення покупців і продавців, тобто забезпечення контакту зацікавлених сторін;

2. індикативну – концентрація вільних грошових засобів, шляхом надання інвесторам широкого поля вибору для інвестування, як наслідок на біржі накопичується грошова маса;

3. регулятивну – розподіл засобів між різними сферами економіки.

Поєднання в єдину систему фондових ринків багатьох країн формують міжнародну фондову біржу. Доцільно виділити американський фондовий ринок з його основними біржами, котрі займають лідируючі позиції в світі фінансів. Цей фінансовий центр має декілька кращих фондових бірж, таких як: NYSE, NASDAQ і AMEX [7].

NYSE – найбільша торговельна площадка на сьогоднішній день, яка розташована в Нью-Йорку. Загальна сума її капіталізації складає приблизно 28 трлн доларів США. Відома в усьому світі біржа була заснована в 1792 році, після злиття комерційної організації NYSE з біржою ARCA (Archipelago Holdings). Зараз в NYSE працюють тільки кращі брокери з усього світу. Вони вдосконалюють організацію торгових процесів. Саме на ній в дію було введено гібридну систему біржових операцій, яка поєднувала в собі принцип аукціону і електронних ордерів.

Зараз NYSE має п'ять регульованих ринків, включаючи саму фондову біржу, а також Arca, NYSE Bonds, MKT і Amex Options. Вони створені, щоб великі, середні і малі компанії змагалися на відповідному для себе рівні і отримували максимально вигідні умови для свого статусу. Інвестори можуть торгувати декількома класами активів, включаючи акції, облігації та опціони. Що стосується NYSE Index, то сьогодні біржа має кілька впливових індексів фондового ринку. Найпопулярніші з них це: Dow Jones Industrial Average; S & P 500; NYSE Composite; NYSE US 100 Index. NYSE займає лідируючі позиції серед бірж по розміщенню IPO. Так звані «Блакитні фішки» очолюють цей список. Тут можна зустріти багато відомих назв, таких як Apple, General Electric, Twitter Inc., Pfizer, P & G та багато інших [7].

NASDAQ – головний конкурент NYSE в Америці. Її діяльність характеризується автоматизованим котируванням цінних паперів дилерської асоціації. NASDAQ популярна серед біотехнологічних та технологічних компаній. Привабливою її перевагою для компаній є просте проходження лістингу. Сьогодні на цьому майданчику котируються вже понад 2700 компаній. Надійний стабільний майданчик NASDAQ сьогодні надає широкий перелік послуг (кліринг, торгівля на біржі). Для участі в лістингу NASDAQ важливо визначитися з вибором ринку. Їх існує три: Global Market, Capital Market, Global Select Market. Останній є найбажанішим, але вимоги до нього дуже високі, наприклад, капіталізація в сотні мільйонів доларів. Capital Market найдоступніший, поріг входу дорівнює 4 мільйони доларів. Для роботи в рамках лістингу необхідне дотримання стандартів по прибутку і оборотів, вихід на IPO недовгий і рідко займає більше двох років [1].

AMEX – American Stock Exchange – третя за капіталізацією фондова біржа в США, після NYSE і NASDAQ, яка з недавніх пір втратила свою незалежність. З 2008 року AMEX входила в групу NYSE EuroNext. Пізніше об'єднана з NYSE. А 10 травня 2012 р. перейменована в NYSE MKT LLC [2].

Фондова біржа AMEX розташована в місті Нью-Йорк і до моменту злиття за загальною кількістю акцій в обороті була нарівні з біржою NYSE. AMEX здійснювала виведення на торговельну площадку акцій найбільших гірничодобувних, нафтових і біомедичних компаній. На поточний момент NYSE MKT LLC є майданчиком для лістингу і звернення компаній з малою капіталізацією.

Для того, щоб увійти в лістинг NYSE MKT LLC, передбачається дотримання таких вимог:

– дохід після виплати відсотків за останній фінансовий рік або два-три фінансові роки повинен складати не менше 750 тис. Дол. США;

– мати капіталізацію 50 млн. дол. США;

– володіти активами в 75 млн. дол. США і доходом в 75 млн. дол. США;

– фрі-флот від 3 до 20 млн. дол. США;

– капітальні вкладення на 4 млн. дол. США;

– мінімальна ціна акції 2-3 дол. США;

– кредитна історія - від 0 до 2 років [2].

Стаючи в лістинг NYSE MKT LLC, емітент автоматично отримує доступ до всієї NYSE, однак для торгівлі рядом специфічних інструментів – опціонів або ф'ючерсів – необхідне залучення членів саморегульованої асоціації дилерів-брокерів США.

Для інвесторів, котрі обирають варіант вкладення коштів у проекти з мінімальним рівнем ризику, найкраще працювати з «блакитними фішками».

«Блакитні фішки» – це цінні папери (акції) великих надійних компаній з високим рівнем ліквідності та капіталізації. Придбати або продати такі цінні папери можна в будь-який час. На практиці, дивіденди за такими акціями виплачуються стабільно, результати діяльності компаній на них не впливають.

Незважаючи на відсутність точних показників, за якими можна було б охарактеризувати акції компаній «блакитними фішками», до них висувається ряд загальних вимог, які можна звести в таблицю 1.

Таблиця 1.
Вимоги до «блакитних фішок»

№	Вимоги	Характеристика
1	Висока ліквідність	Інвестору важливо знати, наскільки швидко він зможе продати свої активи за ринковою ціною. Швидкість визначає високу ліквідність і одночасно малу різницю цін між попитом і пропозицією (спред). Не випадково «продаж без покриття» (без фактичного володіння продуктом на момент укладання угоди) брокери зазвичай дозволяють трейдерам тільки на торгах блакитними фішками.
2	Великий обсяг щоденних торгів	Привабливі інвестиційні папери формують значні обсяги біржових торгів. Ринок блакитних фішок може становити 80% всього торгового обсягу ринку.
3	Значна ринкова капіталізація	Загальна вартість цінних паперів на ринку визначає вартість всього підприємства, стійкість і вагомість його бізнесу в національній та міжнародній економіці. Але слід пам'ятати, що за капіталізацією ринок блакитних фішок може сильно відрізнятися в різних країнах.
4	Високий коефіцієнт free-float	Частка цінних паперів у вільному ринковому обігу для блакитних фішок може перевищувати 90%. До free-float відносяться акції інвесторів за винятком засновників компанії, вищого менеджменту, держави. Ці акції вільно перепродуються на біржі, вони легко доступні звичайним покупцям і спекулянтам. Висока частка free-float свідчить про відкритість фірми потенційним і реальним інвесторам і її високу ліквідність.
5	Регулярна виплата належних доходів	Блакитні фішки дозволяють їх власникам отримувати систематичний прибуток у вигляді дивідендів. Невиплата дивідендів можлива тільки за рішенням загальних зборів акціонерів для проведення додаткової капіталізації.
6	Прозорість фінансової звітності	Компанії-емітенти публікують детальну інформацію про свою діяльність для інвесторів і завіряють її у авторитетних аудиторських компаній, як правило, з числа Big Four.

Узагальнено автором на основі [3]

Прикладом «блакитних фішок» є багато відомих компаній, серед яких: «Amazon», «Microsoft», «Alphabet», «Apple», «Berkshire Hathaway», «Facebook», «Tencent», «Alibaba Group», «Jonson & Jonson» та ін.

Діяльність вище названих компаній розвивається в різних галузях ринку, але при грамотному підході до роботи, кожна з них приносить чималі прибутки.

Сьогодні політичні обставини в світі та стрімкий розвиток технологій мають значний вплив на формування інвестиційних трендів. Одні проекти в певних сферах інвестування розраховані на короткострокову перспективу і швидко приносять дохід, а для інших розробляються довгострокові плани і кошти отримуються через десятки років.

До найбільш активних напрямів інвестування можна віднести вкладення в охорону здоров'я. Останнім часом серед інвесторів ця сфера набуває популярності завдяки впровадженню прогресивних технологій. Попит у даному напрямку буде і далі зростати, адже населення завжди турбує питання здоров'я. Мешканці західних країн все частіше віддають перевагу так званій антивіковій медицині, яка враховує індивідуальні особливості кожної людини. Медичні стартапи розвиваються на основі аналізу великого потоку інформації, завдяки цьому вдається прорахувати і запобігти ризикам захворювання відповідно для кожного пацієнта. При цьому більшість інвесторів надають перевагу вкладенню коштів у компанії, які вже зарекомендували себе на ринку. Але в будь-якому випадку сфера охорони здоров'я та медицини на даний момент є одним з найперспективніших секторів для інвестицій на глобальному ринку.

Яскравим прикладом може слугувати компанія «Bio-Path Holdings», яка створила та запатентувала інноваційний метод лікування раку у будь-якому віці. Активно інвестувати в цю компанію почали з середини 2013 року, внаслідок чого її акції виросли до 900\$ всього за півроку. У подальші роки її акції знизилися до відмітки 5\$, але зараз знову стали привабливими для інвесторів і вартість акцій стабільно дорівнює 20\$. Саме на цьому етапі «Bio-Path Holdings» для інвесторів являється хорошим варіантом на довгострокову перспективу.

Також увагу інвесторів привертає штучний інтелект. Це нова хвиля в економіці, яка змінює усталені порядки і екосистеми: фінанси, автомобілі, промисловість, медицина і освіта докорінно зміняться в результаті впровадження рішень штучного інтелекту.

Штучний інтелект – технологія, здатна самостійно виконувати завдання, для вирішення яких раніше були потрібні люди. Дехто використовує терміни штучний інтелект (AI), машинне навчання (ML) і глибоке навчання (DL) як взаємозамінні, але це не так - ML і DL - підсегмент екосистеми штучного інтелекту [5].

Штучний інтелект умовно ділять на чотири блоки:

- 1) автоматизований інтелект допомагає у вирішенні простих, рутинних і стандартних завдань;
- 2) допоміжний інтелект дає змогу людям виконувати завдання швидше і краще;

- 3) розширений інтелект наштовхує на прийняття правильних рішень в складних і стресових ситуаціях;
- 4) автономний інтелект забезпечує автоматизацію прийняття рішень без участі людини.

Зростання використання штучного інтелекту прогнозується у таких галузях:

– охорона здоров'я (діагностика захворювань із застосуванням штучного інтелекту використовує персональну історію хвороби пацієнта, порівнює її з інформацією про інші схожі випадки і на основі стану хворого пропонує лікування);

– автономні автомобілі (дозволять користувачам отримувати автомобіль в той момент, коли він їм потрібен. Економіка спільного використання дозволить скоротити витрати індивідуальних користувачів на покупку, обслуговування та страхування власного автомобіля. Головною перешкодою поки залишається брак інформації про дорожній рух, реакції інших водіїв в аварійних і стресових ситуаціях, а також недовіра користувачів);

– фінансові послуги та технології (програми, засновані на штучному інтелекті, дають рекомендації щодо оптимізації особистих фінансів, рекомендують інвестиційні ідеї та допомагають правильно розподілити капітал в залежності від цілей клієнта);

– промисловість (застосування штучного інтелекту дозволить моделювати зразки готових виробів і тестувати їх на якість, міцність і сумісність. Також штучний інтелект допоможе оптимізувати ланцюжки поставок, знаходячи оптимальних постачальників і покупців);

– голосові асистенти (прогнозується, що до 2020 року 50% пошуку в інтернеті буде за допомогою голосових помічників, прориви в розпізнанні голосу, аналітиці та обробці природної мови в майбутньому замінять пошук за допомогою клавіатури) [5].

Також зміни торкнуться сектору транспорту та логістики, де автономні вантажівки почнуть доставляти товари 24 години на добу без перерв на сон. У ритейлі штучний інтелект дозволить скоротити випуск одягу або продуктів, орієнтуючись на потреби людей. Його успіхи стають помітнішими. Це заохочує нові компанії вкладати кошти в цю сферу. Сьогодні це зростаюча гілка бізнесу для технологічних корпорацій і платформа для зростання стартапів.

Серед публічних компаній, які займаються розвитком штучного інтелекту, хотілося б виділити: IBM; Nvidia; виробники процесорів Intel, AMD, Xilinx.

Ще одна сфера – це технологічна, яка не припиняє розвиватися швидкими темпами, а інвестори готові інвестувати в неї кошти. Найперспективніші акції компаній в технологічному секторі: Cisco Systems Incorporated, Intel Corporation, Qualcomm Incorporated, Apple Incorporated.

Купівля акцій Intel, Qualcomm і Cisco Systems підходить для трейдерів та інвесторів, які схильні до консерватизму. Ці 3 фірми на сьогоднішній день є лідерами в певному секторі. Intel – знаменитий творець напівпровідників, Qualcomm – інтегральних схем для смартфонів, а Cisco Systems – мережевих технологій [6].

Вони мають величезне число високоліквідних активів і у них всі шанси здійснювати систематичні дослідження нового продукту. Крім того, Apple має гарантію захисту від ринкової мінливості, адже продукт цієї фірми користується попитом у усьому світі.

Промисловість аерокосмічної галузі теж динамічно формується. Фахівці чекають загального поліпшення її стану та зміцнення позицій окремих емітентів. До уваги варто брати: The Boeing Company, Lockheed Martin Corporation, The Raytheon Company, Honeywell International Incorporated.

Найцікавіше складається ситуація у фірм Raytheon і Honeywell International. Перша – великий виробник безпілотних літальних апаратів, які застосовують при проведенні бойових дій в гарячих точках. У найближчі кілька років її продукт буде користуватися досить таки великим попитом (витрати на придбання безпілотників зростуть в два рази, приблизно до 11,4 мільярдів доларів). Витрати клієнтів на амортизацію і обслуговування дорівнюють близько 89 мільярдів – чимала частина з них надійде на рахунок Raytheon [6].

Крім того, Honeywell International залишить за собою міцну позицію постачальника високоінтелектуальної електроніки і найбільших авіаліній.

Цінні папери всіх розглянутих 4-х фірм мають у собі сильний потенціал зростання.

В умовах перманентної зміни ринкової кон'юнктури на світових ринках капіталу, інвестори постійно зустрічаються з новими викликами. Все частіше капіталісти задаються питанням, куди вкласти гроші, щоб зберегти капітал і не прогоріти, а ще краще примножити свої статки.

Аналізуючи ситуацію в Україні, бачимо, що в пріоритеті аграрний сектор. У світлі зростання населення планети і збільшення потреби в харчових продуктах особливо актуальною стають інвестиції в сільське господарство. Великі перспективи тут має український ринок. За даними Держстату за січень-вересень 2018 року в український аграрний сектор було вкладено 45,3 млрд грн, що на 7,7% більше, ніж за аналогічний період 2017 року. В цілому, з початку 2014 року інвестиції в українське сільське господарство зросли на 81% [8].

Це позначається і на ефективності аграрного сектора України. Так, валовий збір зерна в 2018 році склав близько 70,1 млн. тонн в порівнянні з 62 млн. тонн в 2017 році [4].

На тлі такого зростання, все більше вітчизняних та іноземних інвесторів зацікавлені у входженні в агросектор України шляхом придбання цінних паперів агрокомпаній.

В першу чергу, інвесторів цікавить сектор рослинництва, так як попит на зернові стабільно зростає, особливо на ринках країн ЄС, Азії та Близького Сходу.

Висновки. При вкладенні коштів кожен інвестор самостійно чи опираючись на думки аналітиків обирає сферу для вкладення коштів. Щоденно можна спостерігати вплив безлічі факторів на вартість цінних паперів тієї чи іншої компанії, прогресивність розвитку певних галузей, розквіт чи занепад сформованих фондових ринків та бірж. Саме тому неможливо точно гарантувати прибуток, який має бути наслідком діяльності інвестора. Але певний обсяг знань, доступність інформації та ретельний аналіз дають змогу максимально прорахувати перебіг майбутніх подій, допомагають зорієнтуватися на фондовому ринку, біржах, сферах інвестування, визначитися куди вкладати кошти відповідно до своїх цілей.

Список літератури.

1. Фондовая биржа NASDAQ – акции, время работы, детали. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://equity.today/nasdaq.html>
2. AMEX — Американская фондовая биржа. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://equity.today/amerikanskaya-fondovaya-birzha.html>
3. Голубые фишки. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://investprofit.info/blue-chips/>
4. Инвестиционная аналитика. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/investirovanie-2019:-samye-pribylnye-napravleniya-dlya-investicij-v-etom-godu>
5. Инвестиции в будущее. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://finance/46776-investicii-v-budushchee-iskusstvennyy-intellekt>
6. Наиболее перспективный акции на фондовом рынке. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sdg-trade.com/market/stati/naibolee-perspektivnyie-akczii-v-dvux-dinamichno-razvivayushhixsya-otraslyax>
7. Фондовый рынок Америки и России. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sdg-trade.com/market>
8. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

References.

1. Equity, “NASDAQ Stock Exchange - stocks, hours, details”, available at: <https://equity.today/nasdaq.html> (Accessed 5 May 2019)
2. Equity, “AMEX - American Stock Exchange”, available at: <https://equity.today/amerikanskaya-fondovaya-birzha.html> (Accessed 5 May 2019)
3. InvestProfit, “Blue chips” (2018), available at: <https://investprofit.info/blue-chips/> (Accessed 8 May 2019)
4. InVenture “Investment analytics” (2019), available at: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/investirovanie-2019:-samye-pribylnye-napravleniya-dlya-investicij-v-etom-godu> (Accessed 12 May 2019)
5. Finance, “Investing in the future” (2018), available at: <https://finance/46776-investicii-v-budushchee-iskusstvennyy-intellekt> (Accessed 11 May 2019)
6. SDG Trade, “The most promising stock on the stock market”, available at: <https://sdg-trade.com/market/stati/naibolee-perspektivnyie-akczii-v-dvux-dinamichno-razvivayushhixsya-otraslyax> (Accessed 10 May 2019)
7. SDG Trade, “The stock market of America and Russia”, available at: Access mode: <https://sdg-trade.com/market> (Accessed 3 May 2019)
8. Sovereign statistics service of Ukraine, “Agrarian sector of Ukraine” (2018), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 15 May 2019)

Стаття надійшла до редакції 23.05.2019 р.